

Tukiviittomat

RAI-arviointikeskusteluun

Tukiviittomien käyttö RAI-arvioinnissa
-toimintamallin tukimateriaali

Sisällys

1. Toiveet ja tavoitteet (sivu 3)
2. Muutostoiveet: työ, arki, vapaa-aika, ihmissuhteet ja tukipalvelut (sivu 6)
3. Sosiaalinen elämä (sivu 13)
4. Pelkoa tai ahdistusta aiheuttaneet tapahtumat (sivu 15)
5. Terveys, hyvinvointi ja elintavat (sivu 19)
6. Kunnon kohottaminen ja omatoimisuus (sivu 25)
7. Lähteet ja lisätietoa (sivu 26)

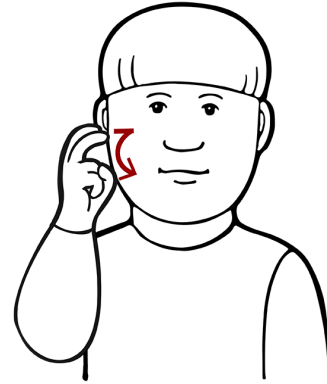
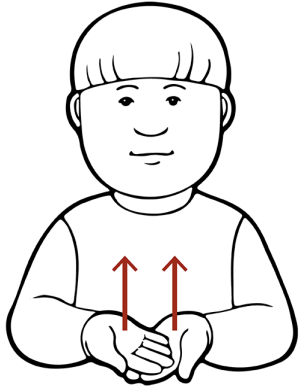
Vinkki

Viittomakuvaa vastaava sana on kirjoitettu ISOILLA kirjaimilla.

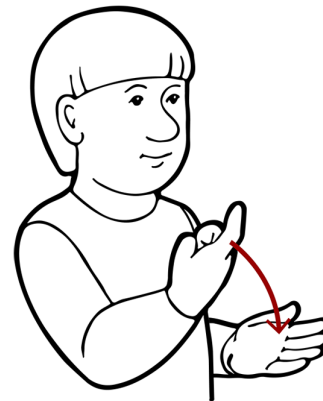
Viito sana samalla, kun puhut sen.

1. Toiveet ja tavoitteet

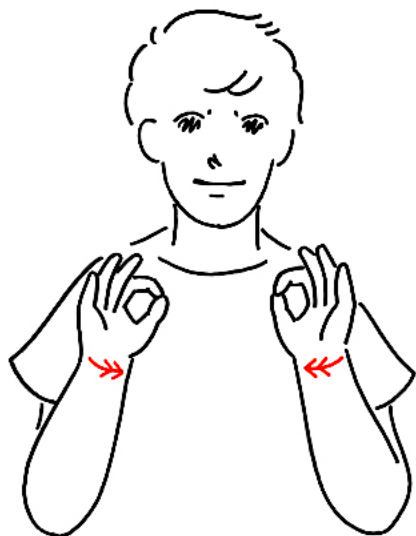
Millaista APUA ja tukea sinä tarvitset ARJESSASI nyt?

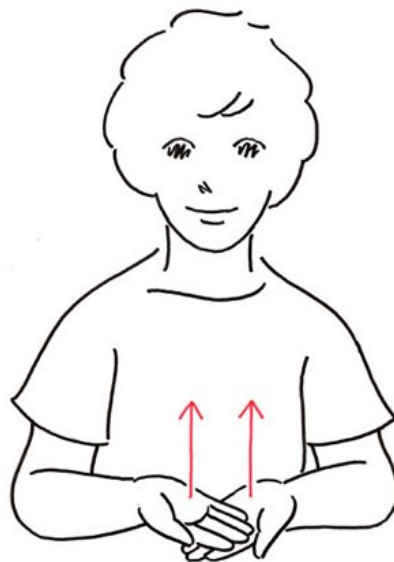
Mitä sinä HALUAT tai mitkä asiat ovat sinulle TÄRKEITÄ?

[Video kysymysosion 1 tukiviittomista \(YouTube\).](#)

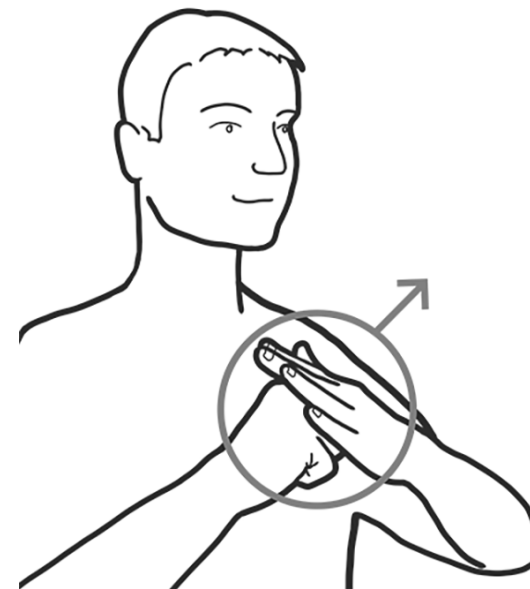
MINKÄLAINEN

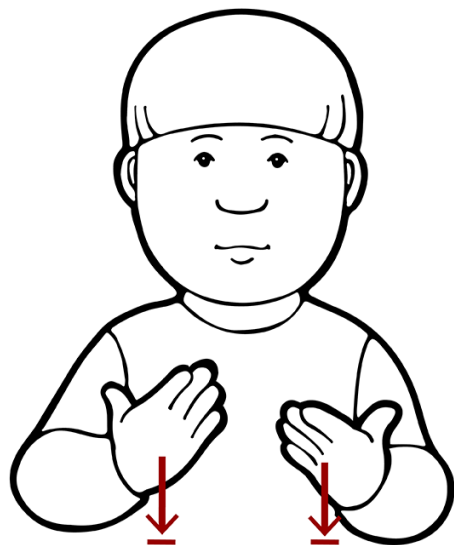
AUTTAA, APU

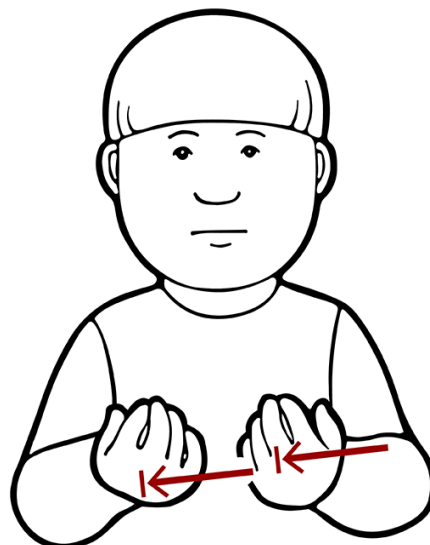
TUKEA, TUKI

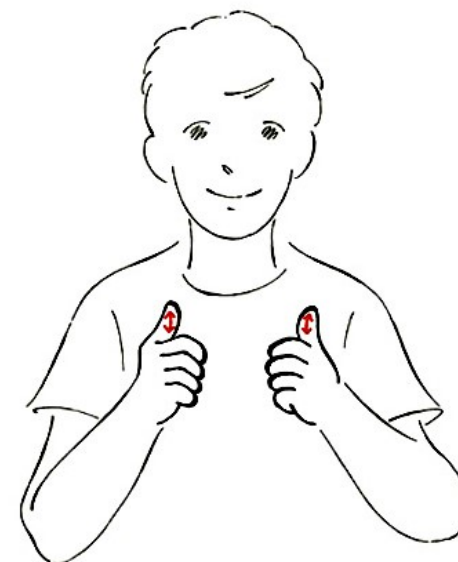
NYT

TARVITA

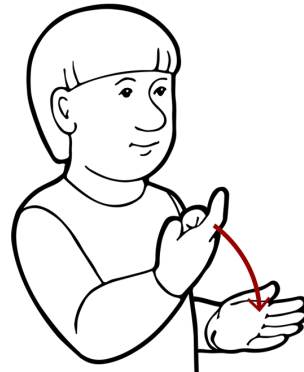
TOIVOA

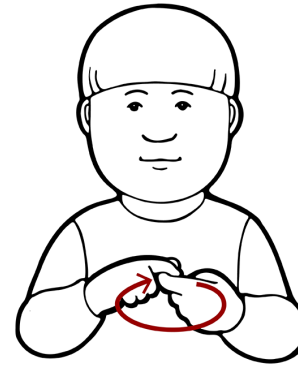
Mitä HALUAT?

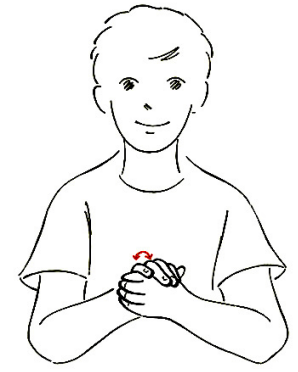
Mikä on sinulle TÄRKEÄÄ?

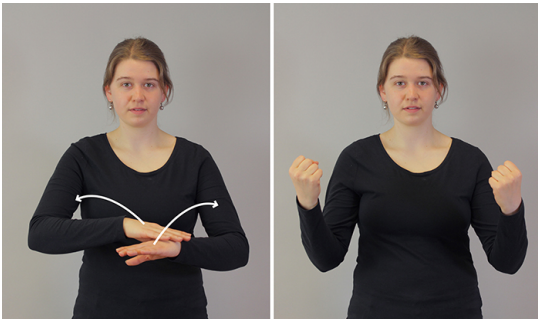
PERHE

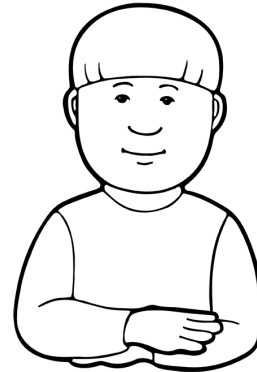
YSTÄVÄT

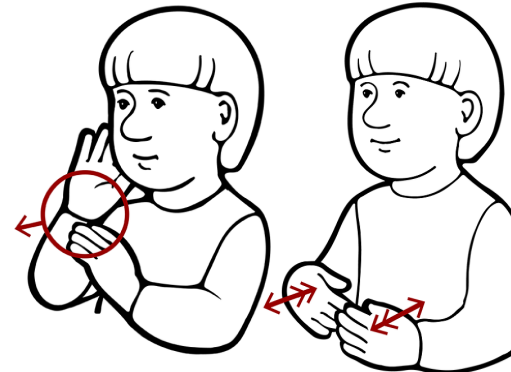
TERVEYS

LEPO

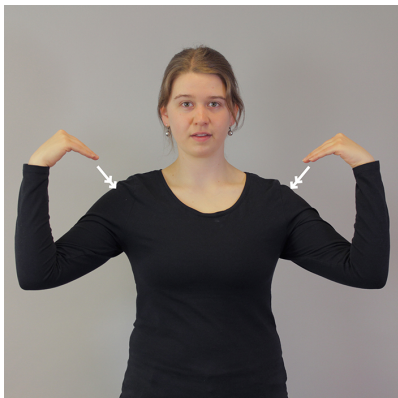
KOTITYÖT

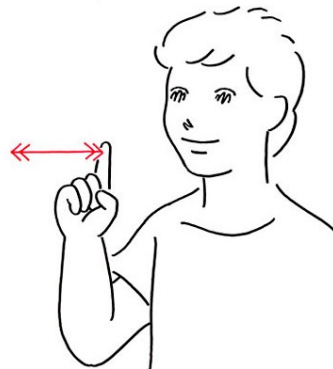
HARRASTUKSET

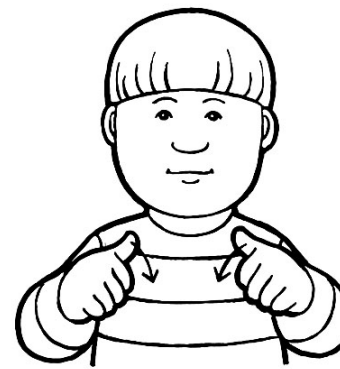
LIIKUNTA

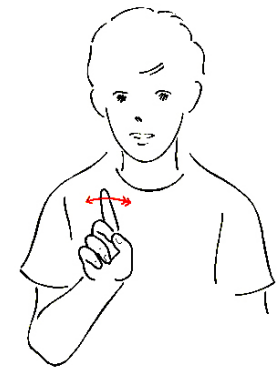
KÄYDÄ jossakin

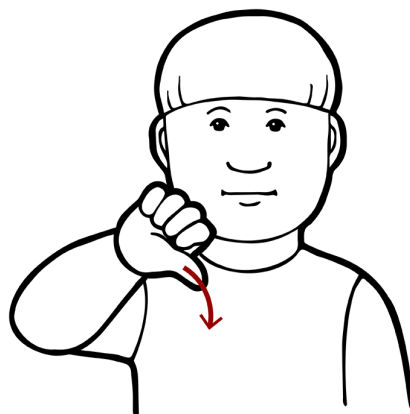
KAUPPA / hankkia jotakin

Jotain muuta, MITÄ?

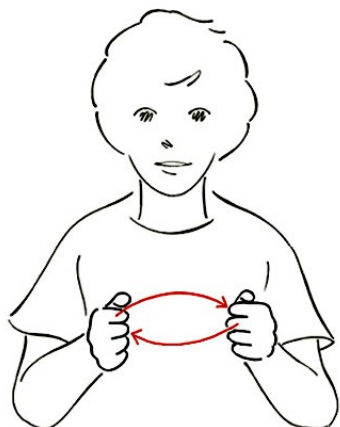

2. Muutostoiveet: työ, arki, vapaa-aika, ihmissuhteet ja tukipalvelut

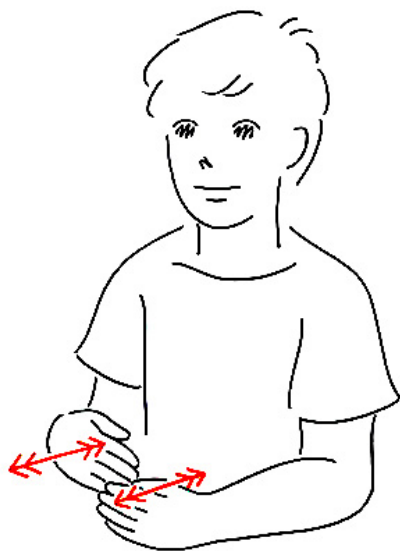
[Video kysymysosion 2 tukiviittomista \(YouTube\).](#)

Mitkä asiat ovat HYVIN ja mitkä asiat ovat HUONOSTI nyt?

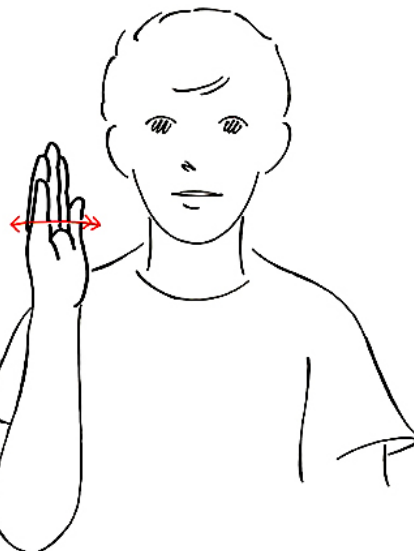

Minkä asian pitäisi MUUTTUA ja olla eri tavalla myöhemmin?

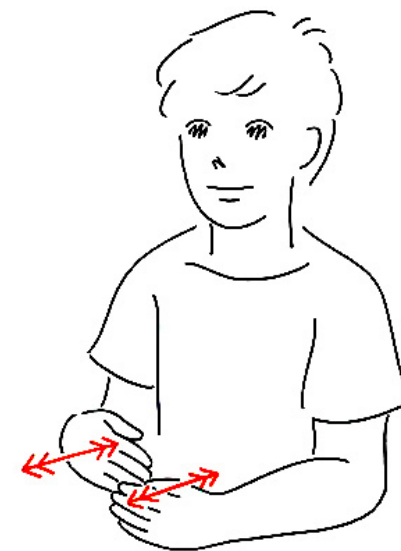
Mitä muutosta toivot palkkaTYÖHÖN?

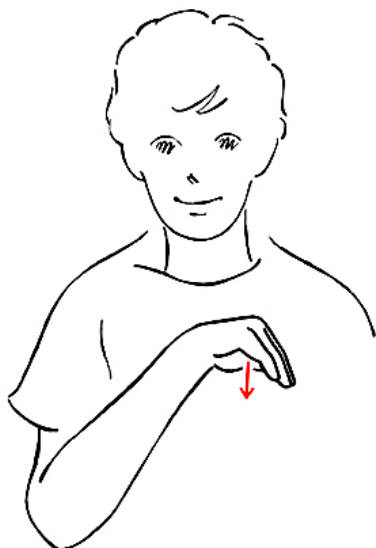
Haluaisin muuttaa työAIKAA.

Haluaisin muuttaa TYÖTEHTÄVIÄ.

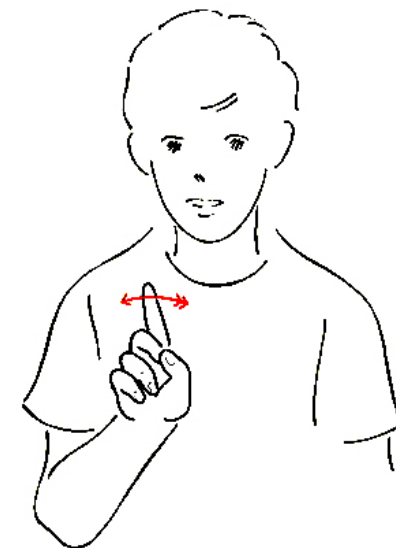
Haluaisin saada parempaa PALKKAA.

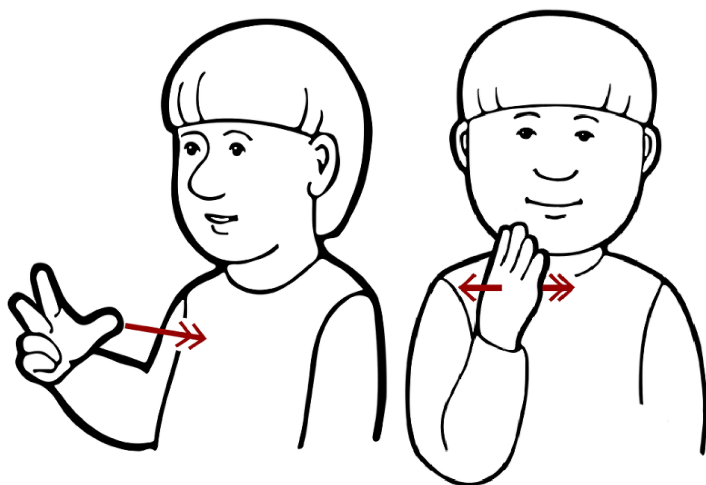
Haluaisin töitä tai vaihtaa TYÖPAIKKAA.

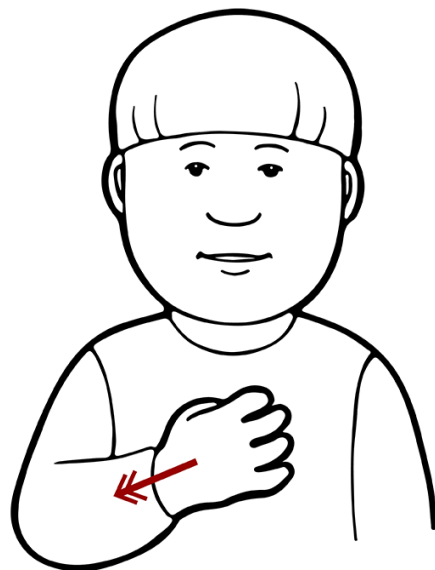
Jotain muuta, MITÄ?

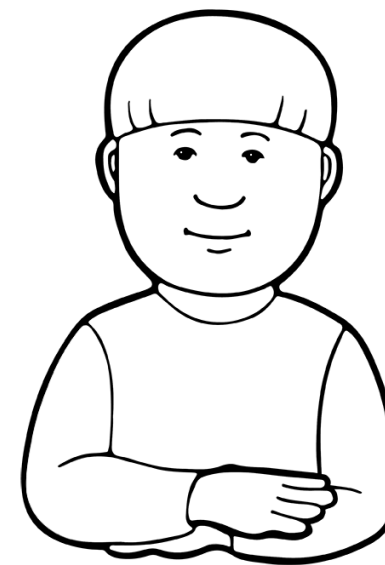
Mitä muutosta toivot VAPAA-AIKAAN?

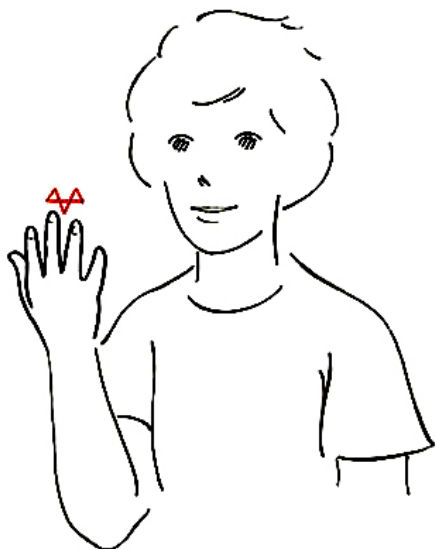
Mitä haluat HARRASTAA?

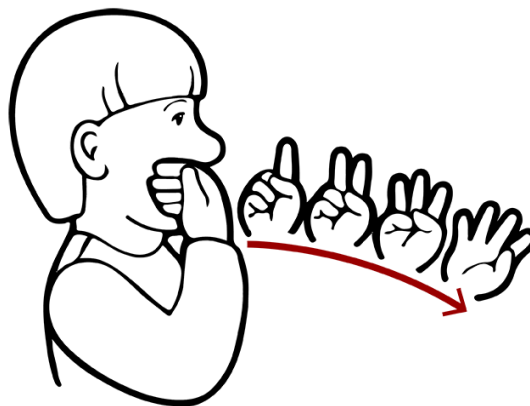
Tarvitsetko enemmän LEPOA?

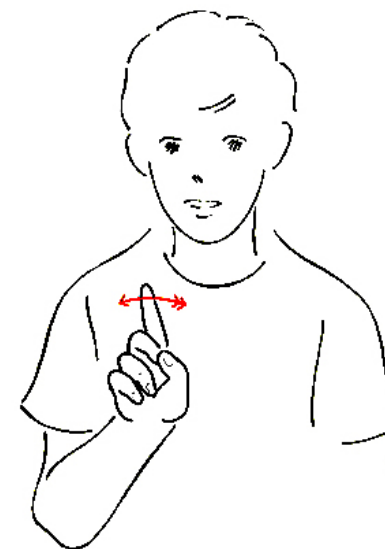
MONTAKO harrastusta haluat?

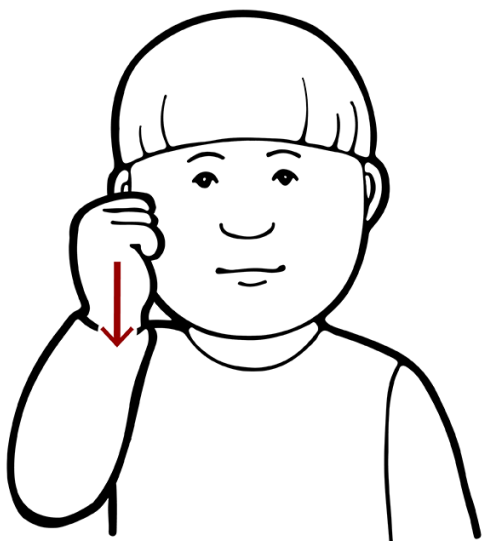
MILLOIN haluat harrastaa?

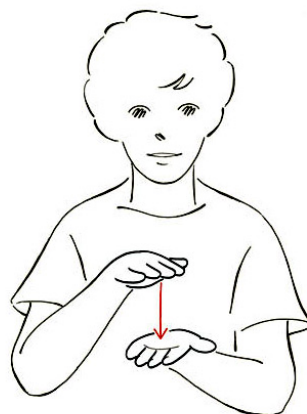
Jotain muuta, MITÄ?

Mitä muutosta toivot ASUMISEEN?

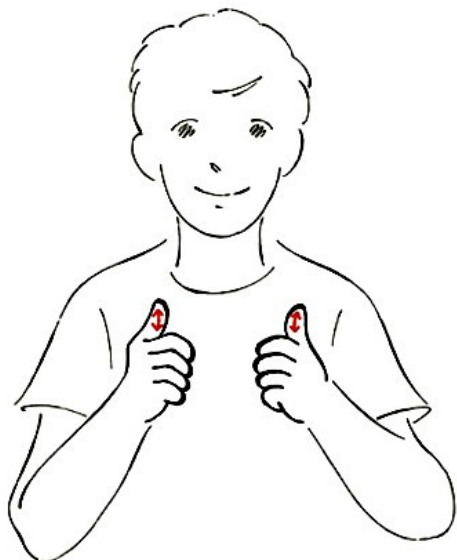
Haluatko muuttaa asuinPAIKKAA?

MILLAINEN asunto?

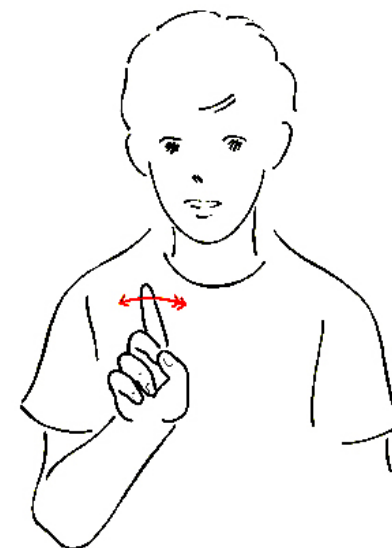
Onko sinulla TOIVEITA muihin
asukkaisiin liittyen?

Haluatko asua jonkun tietyn ihmisen
kanssa, KENEN?

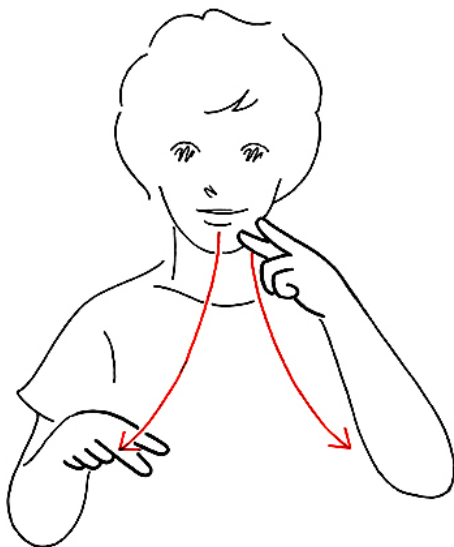
Jotain muuta, MITÄ?

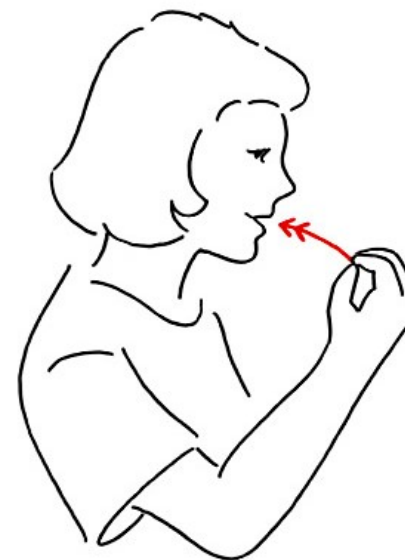
Mitä muutosta toivot ARKEEN?

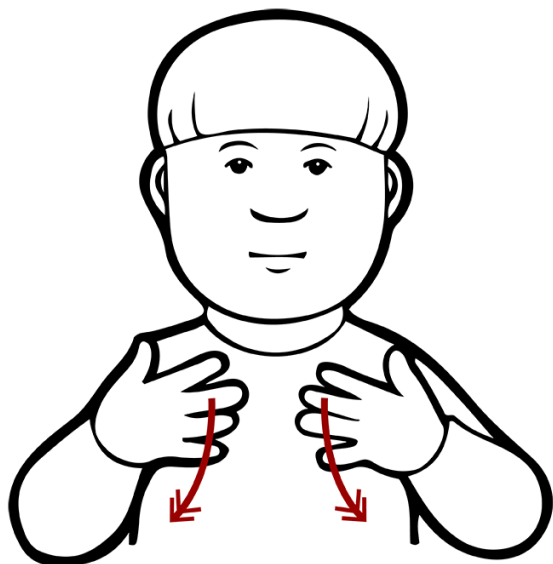
Toivotko muutosta RUOKAILUIHIN?

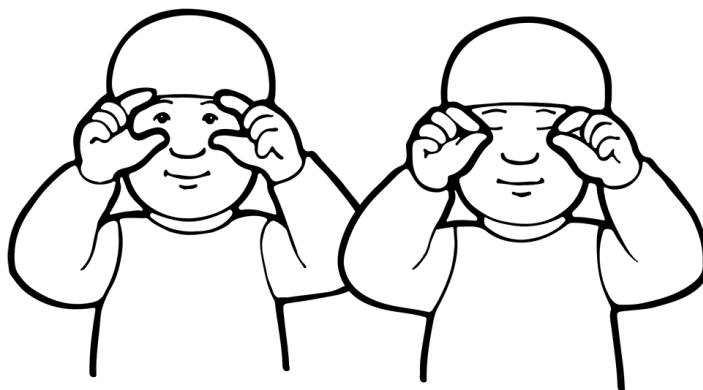
Toivotko muutosta RUOKAvalioon?

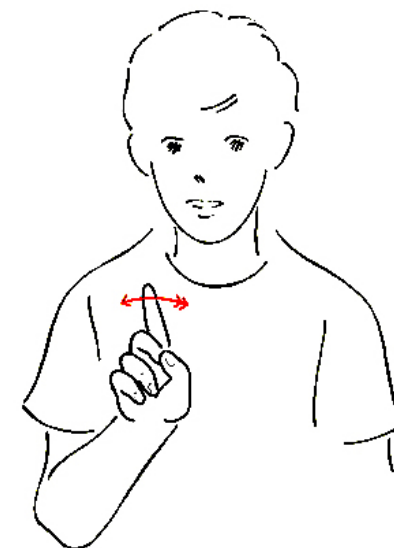
Toivotko muutosta VAATETUKSEEN?

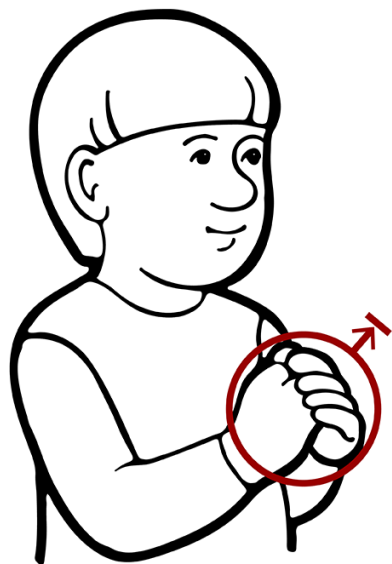
Toivotko muutosta UNlrytmiin?

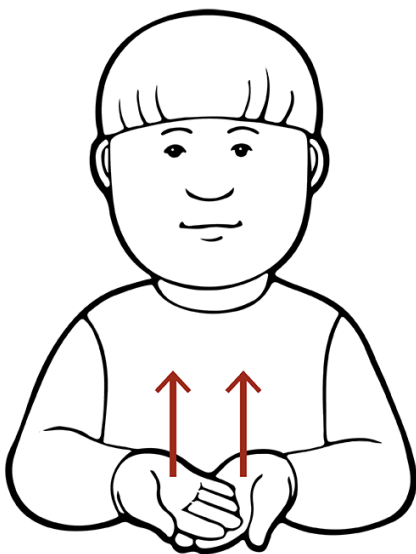
Jotain muuta, MITÄ?

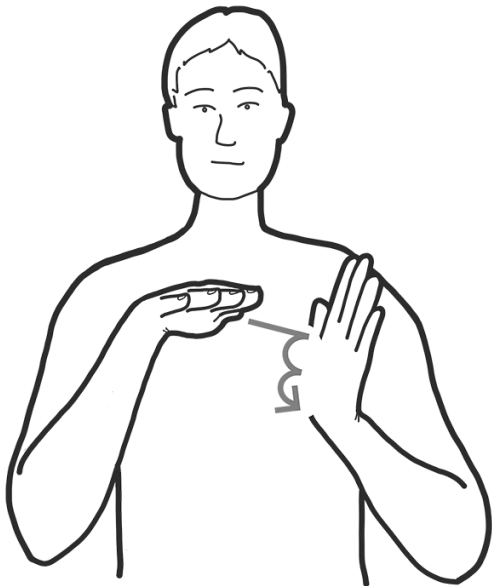
Mitä muutosta toivot TUKEEN ja apuun?

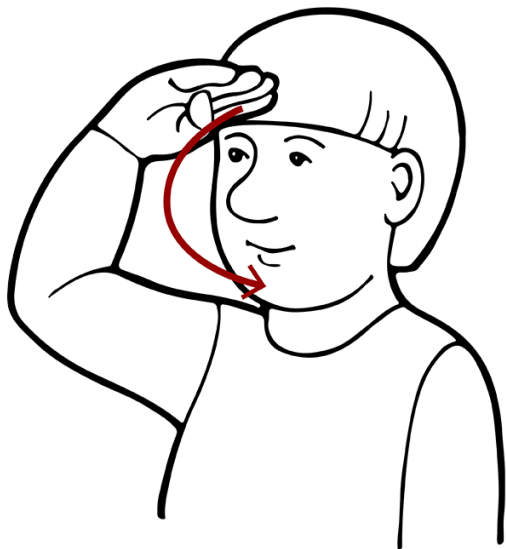
Missä asioissa tarvitset lisää APUA?

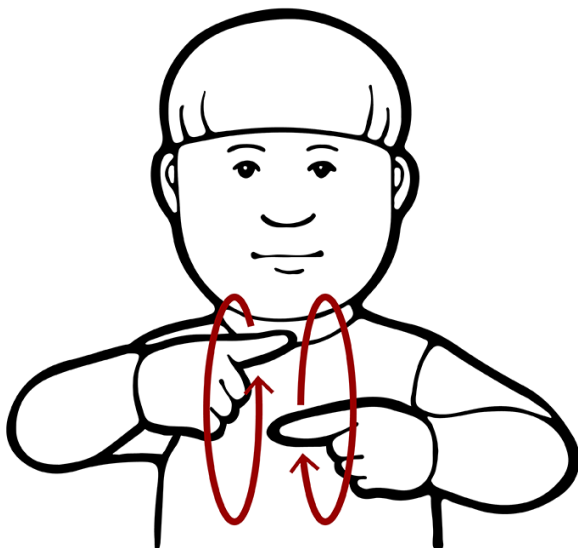
Mitä toiveita sinulla on päiväOHJELMAAN?

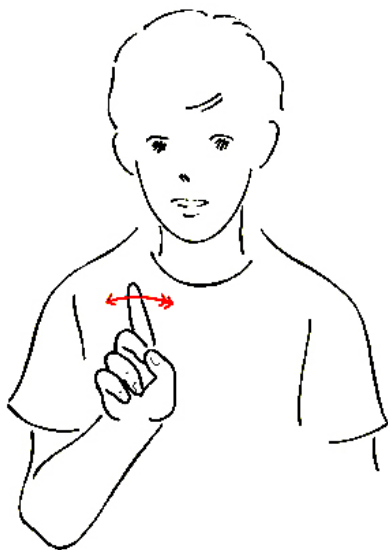
Mitä toiveita sinulla on HENKILÖKUNNALLE?

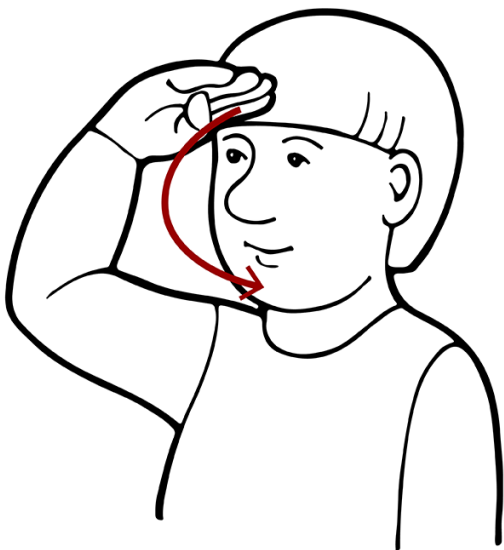
Millaista yhteistä TOIMINTAA toivot?

Jotain muuta, MITÄ?

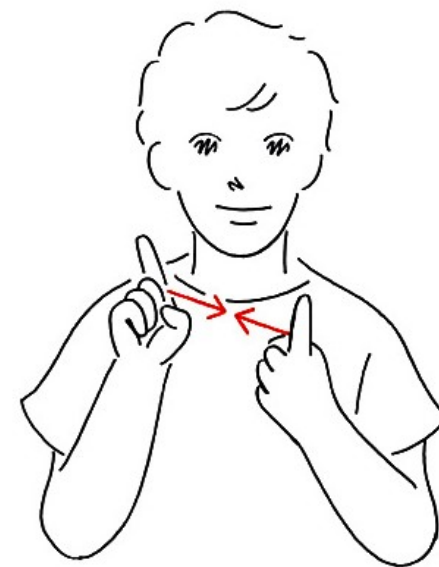
Mitä muutosta toivot IHMISSUHTEISIIN?

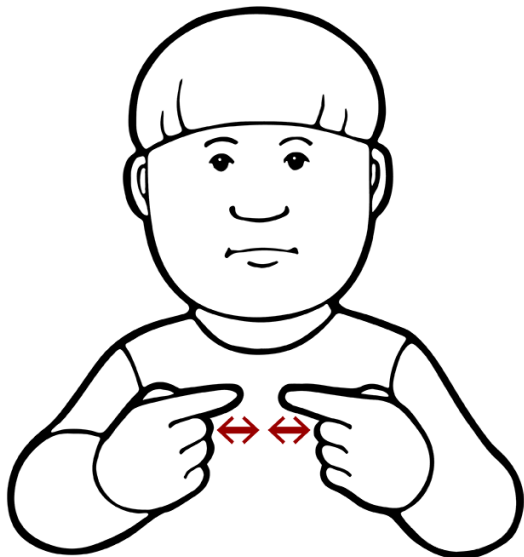
Onko sinulla YSTÄVIÄ?

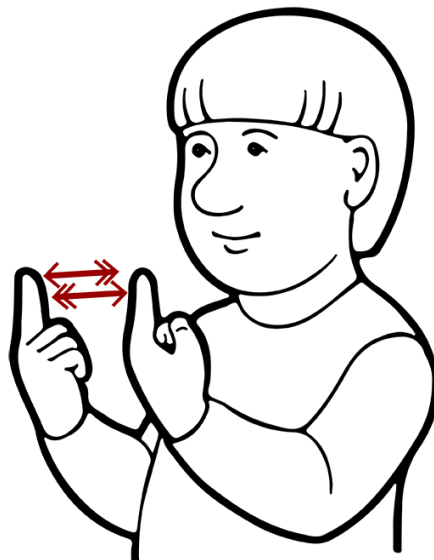
Haluatko TAVATA uusia ihmisiä?

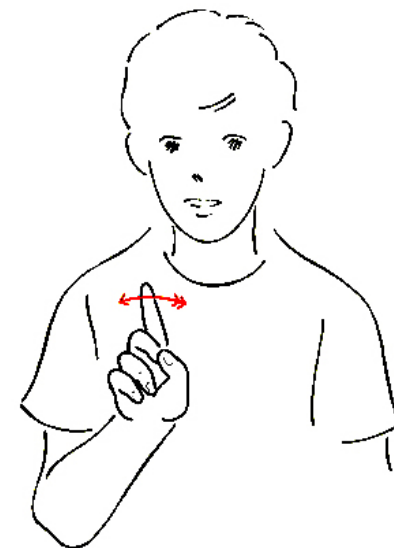
Onko sinulla RIITAA perheen tai ystävien kanssa?

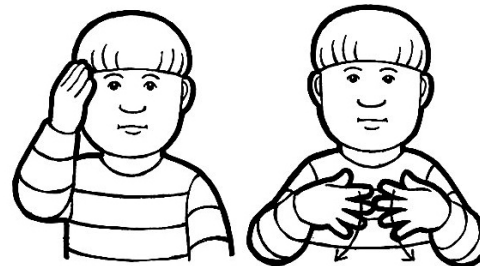
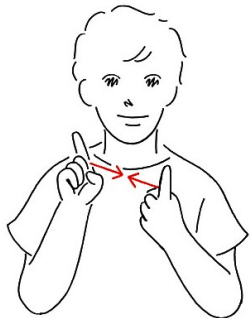
Haluatko KESKUSTELUapua riitojen sopimiseen?

Jotain muuta, MITÄ?

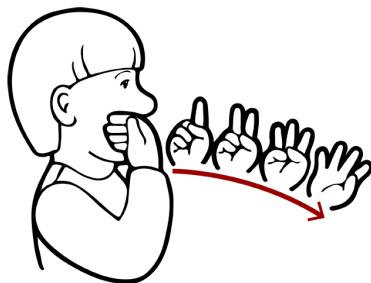

3. Sosiaalinen elämä

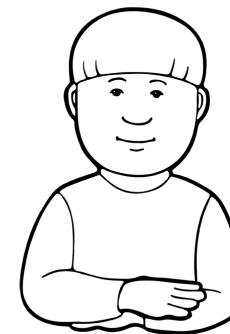
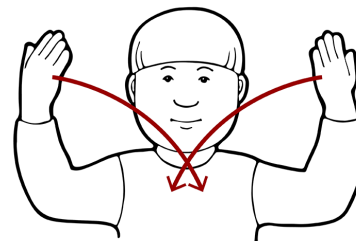
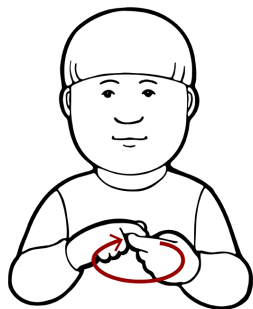

[Video kysymysosion 3 tukiviittomista \(YouTube\).](#)

Oletko TAVANNIIT tai iutellut PUHELIMESSA tai TIETOKONEELLA jonkun kanssa?

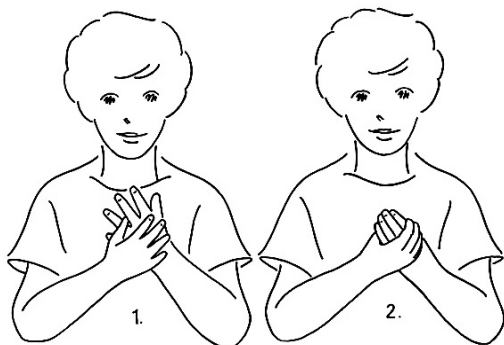

Kuinka usein , ,

Oletko käynyt PERHEESI tai YSTÄVÄSI luona? Oletko ollut YÖTÄ tai viettänyt LOMAA heidän luonaan?

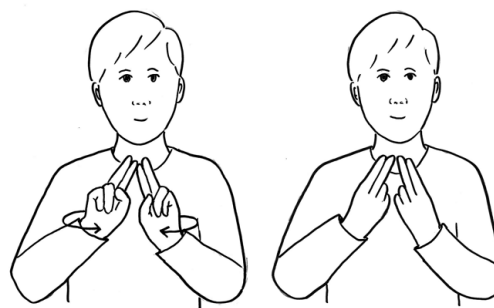
YHDESSÄ / sosiaalinen toiminta

PELAAMINEN yhdessä

KERHO

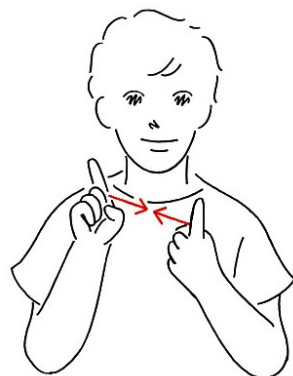
SEURAKUNNAN toiminta

LIIKUNTARYhmä

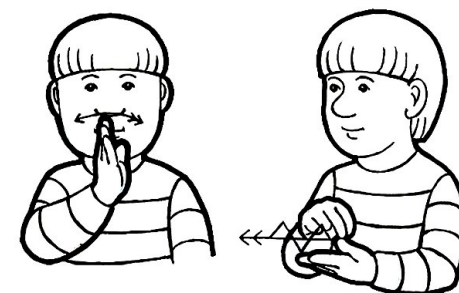
TAVATA, kyläillä

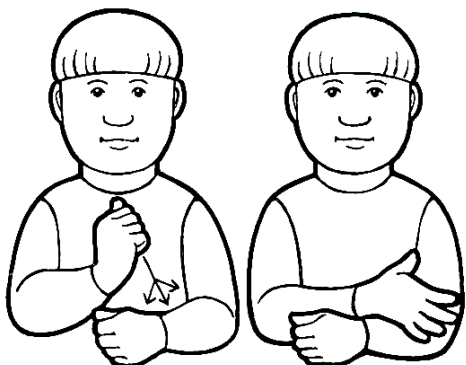
DISKOSSA yhdessä

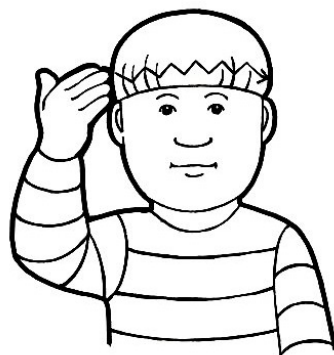
ULKOILLA yhdessä

RAVINTOLASSA yhdessä

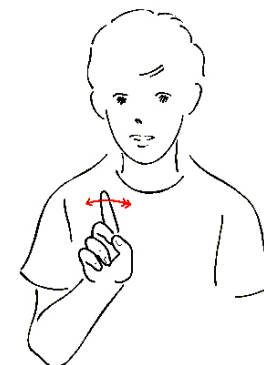
ELOKUVISSA yhdessä

KONSERTISSA yhdessä

Jotain muuta, MITÄ?

4. Pelkoa tai ahdistusta aiheuttaneet tapahtumat

[Video kysymysosion 4 tukiviittomista \(YouTube\).](#)

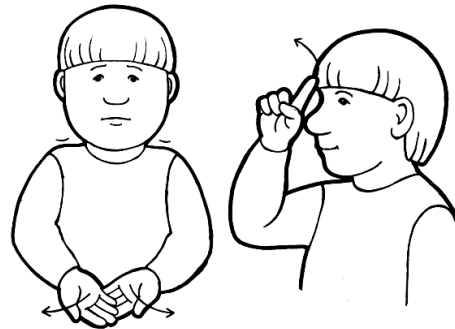
Oletko tuntenut voimakasta PELKOA jonkun tapahtuman takia?

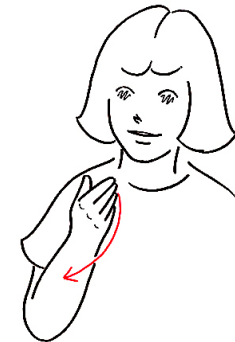
KYLLÄ

EI

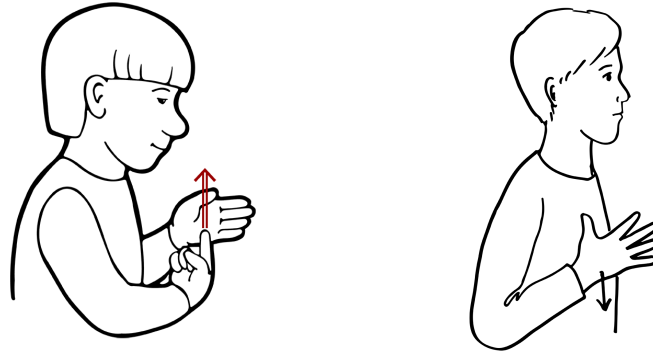

EN OSAA SANOA

EN HALUA VASTATA

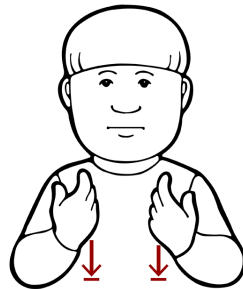
4.1. Pelottavat tapahtumat

Oletko ollut vakavassa ONNETTOMUUDESSA tai VAMMAUTUNUT?

Onko sinulla HUOLTA läheisen ihmisen tai PERHEENjäsenen terveydestä?

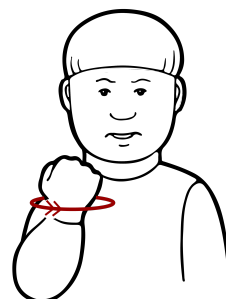
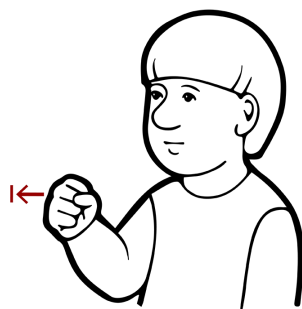

Onko joku sinulle tärkeä ihminen KUOLLUT?

4.2. Turvattomuus ja ruumiillinen väkivalta

Onko joku ahdistellut sinua tai tehnyt SEKSUAALISTA VÄKIVALTAA?

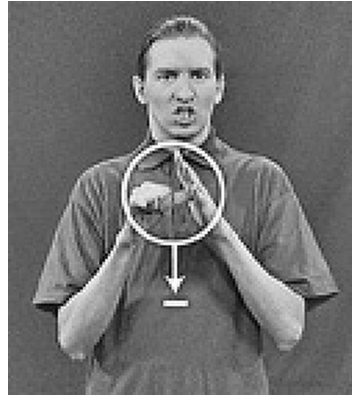

Onko joku pahoinpidellyt, LYÖNYT tai UHKAILLUT sinua?

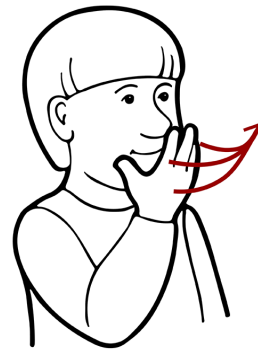
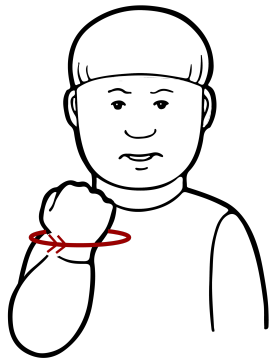

Oletko jäänyt ilman apua ja turvaa, onko sinut jätetty YKSIN?

4.3. Huono kohtelu / henkinen väkivalta

Onko joku toistuvasti KIUŠANNUT tai ALISTANUT sinua?

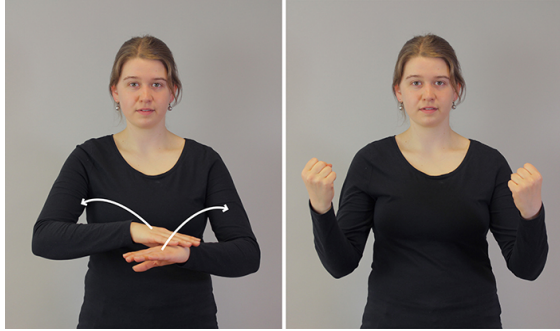

Onko joku UHKAILLUT tai käyttänyt HENKISTÄ

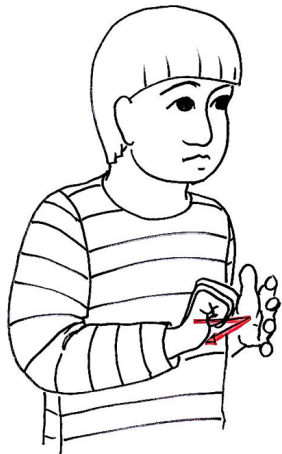

VÄKIVALTA?

5. Terveys, hyvinvointi ja elintavat

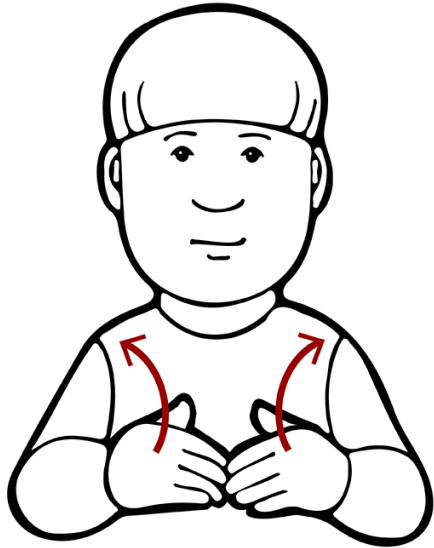
Millainen TERVEYS sinulla on?

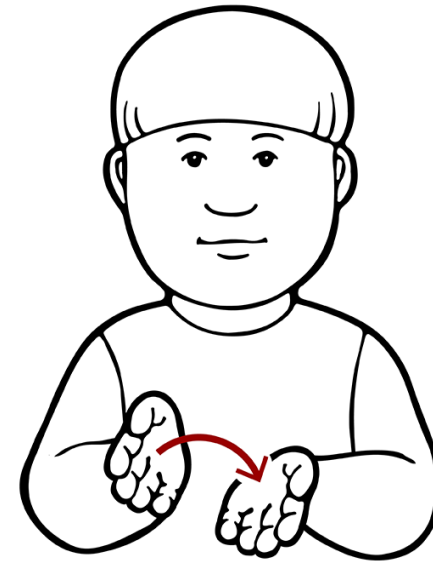
Millaisia OIREITA sinulla on ollut viime päivinä?

[Video kysymysosion 5 tukiviittomista \(YouTube\).](#)

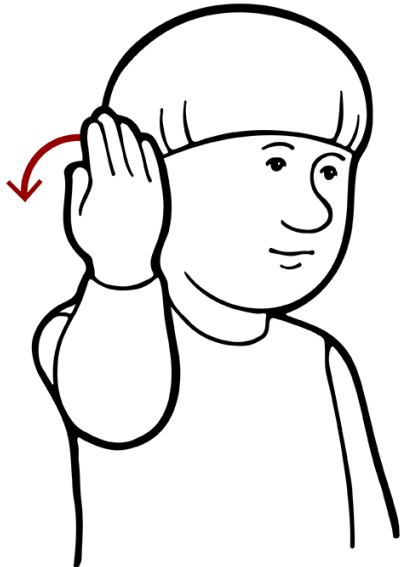
kolme PÄIVÄÄ

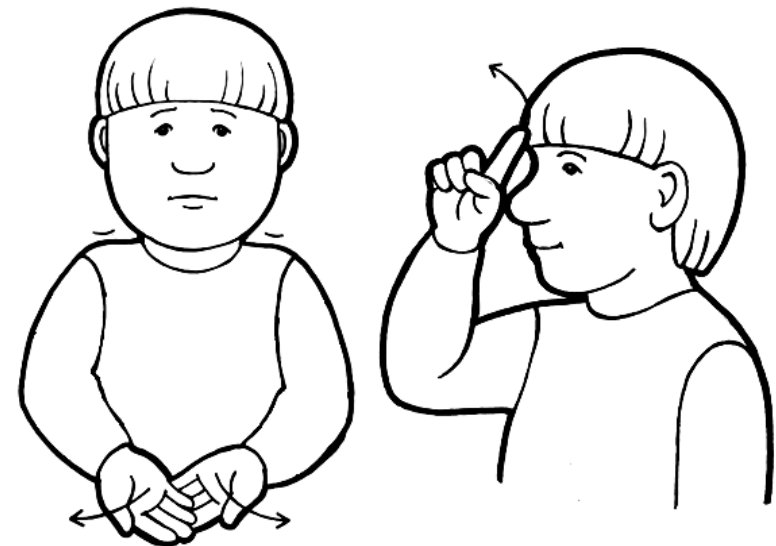
KUUKAUSI

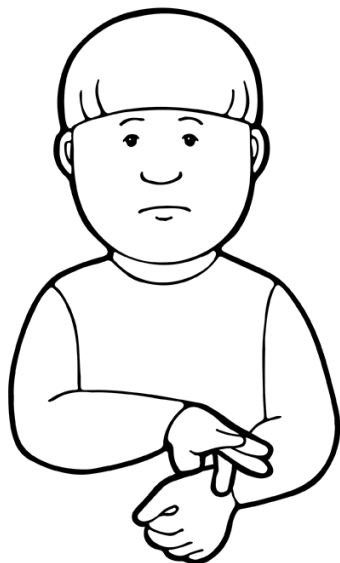
AIKAISEMMIN / kauan sitten

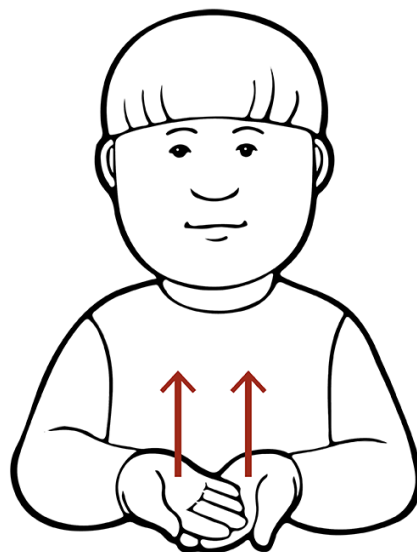
EN OSAA SANOA / en tiedä

Onko sinulla KIPUJA?

Mikä AUTTAA kipuun?

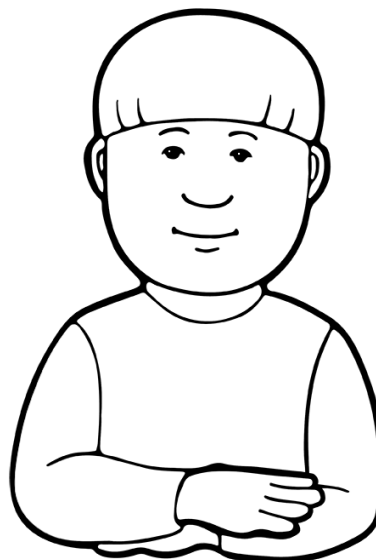
kipuLÄÄKE

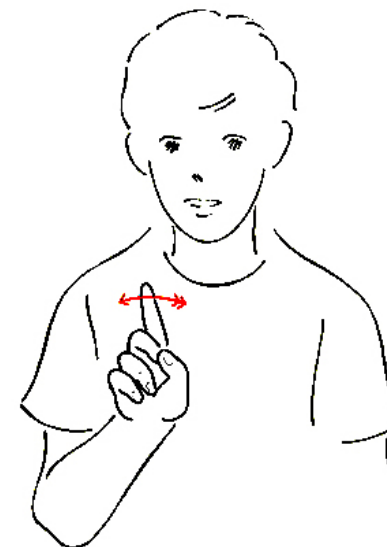
LIIKUNTA / liike

LEPO

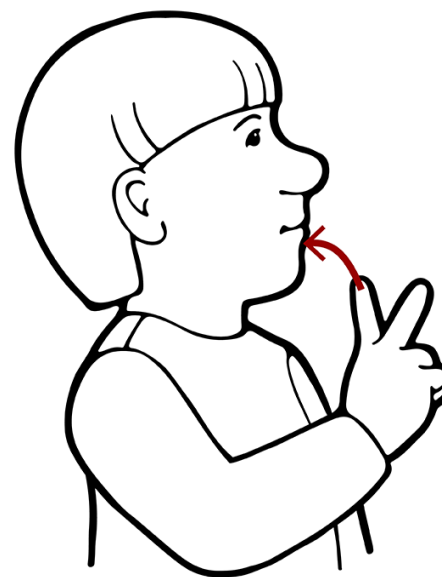
Jotain muuta, MITÄ?

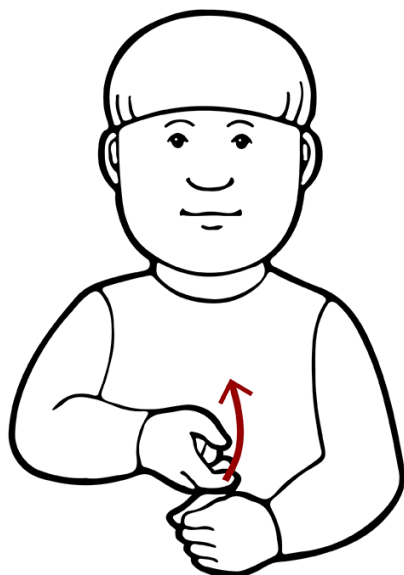
ALKOHOLIn käyttö / annosmäärät

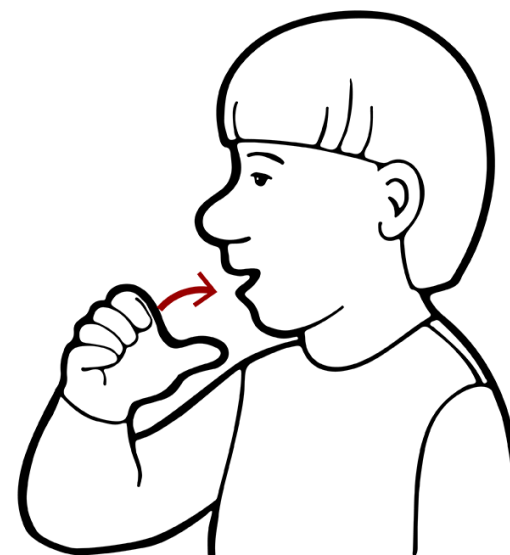
VIINI

OLUT

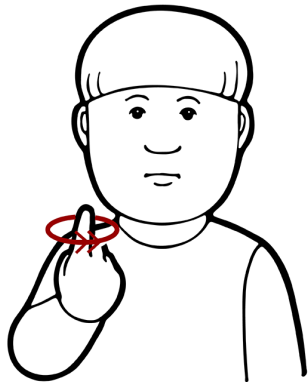
JUODA

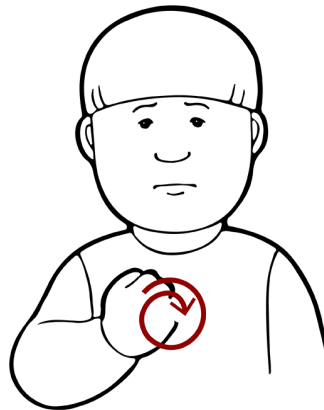
5.1. Mieliala

Millaisia TUNNETILOJA sinulla on ollut viime päivinä?

Oletko ollut YKSINÄINEN,

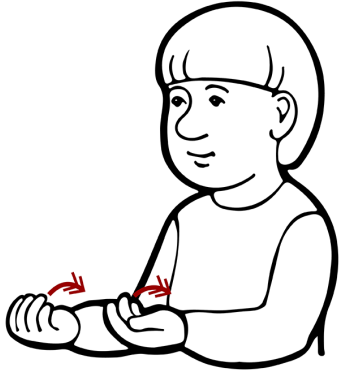
SURULLINEN

tai

MASENTUNUT?

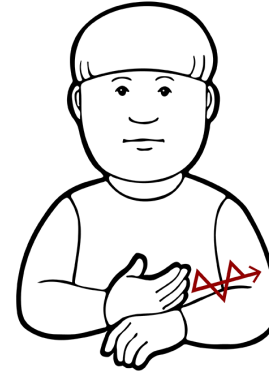
ODOTATKO tulevaa?

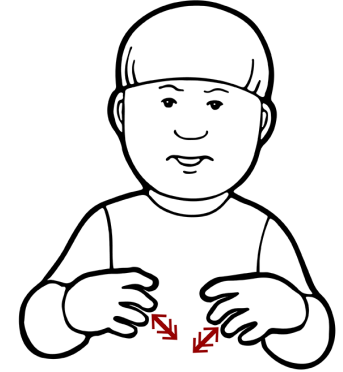
ei KIINNOSTA

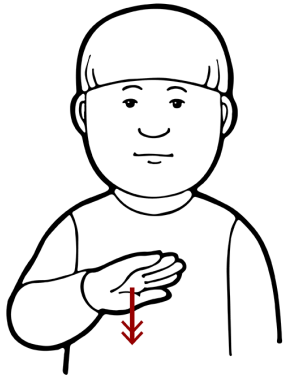
HERMOSTUNUT

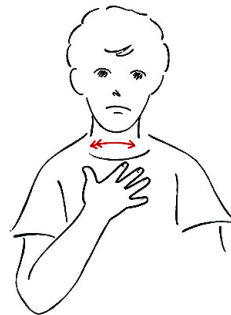
VIHAINEN

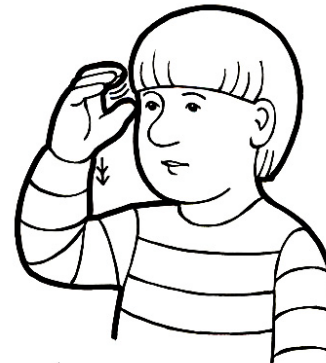
TYTYTYVÄINEN

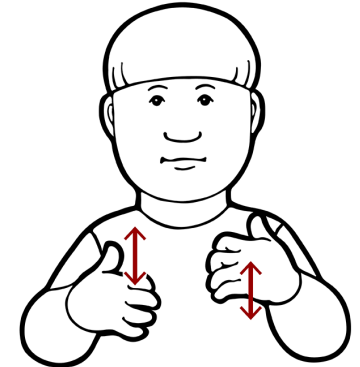
TUSKAINEN

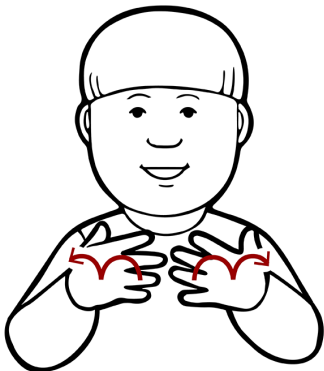
HARMITTA

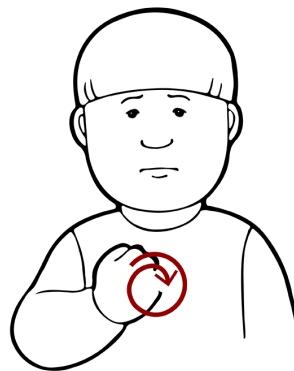
LEVOTON

ILOINEN

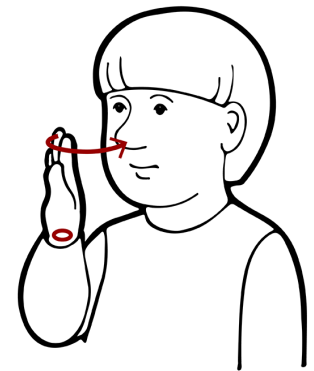
SURULLINEN

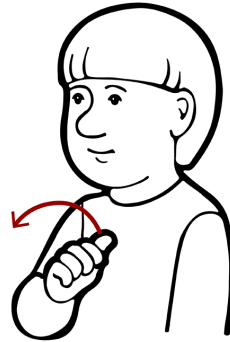
MASENTUNUT

PETTYNYT

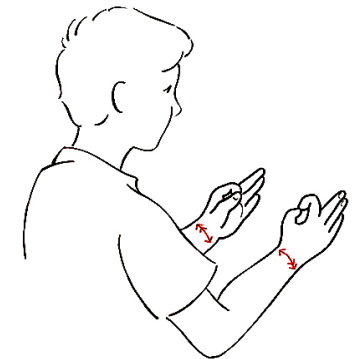
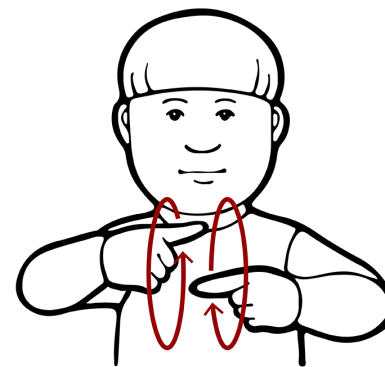
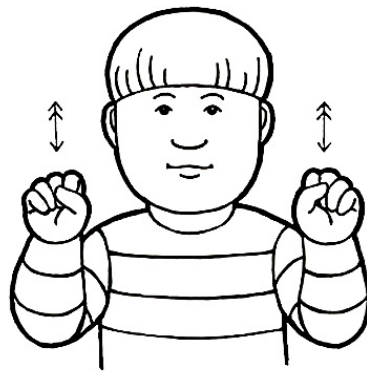

6. Kunnon kohottaminen ja omatoimisuus

[Video kysymysosion 6 tukiviittomista \(YouTube\).](#)

Uskotko, että voisit tehdä enemmän ITSENÄISESTI?

Uskotko, että voit KOHOTTAA KUNTOASI ja lisätä omaa TOIMINTAA arjessa? MITEN?

Tietoa tukimateriaalista

**Tukiviittomat RAI-arviointikeskusteluun.
Tukiviittomien käyttö RAI-arvioinnissa -
toimintamallin tukimateriaali. Ymmärrän ja tulen
ymmärretyksi -projekti. Terveiden ja hyvinvoinnin
laitos THL. 1.9.2025.**

Yhteistyökumppanit

- Yhteisrahoitteisen RAI-vertailukehittämisen kumppanit
- Kehitysvammaliitto

Piirroskuvat ja värivalokuvat: [Papunetin kuvapankki](#)
(Elina Vanninen, Kalevi Puistolinn, Sari Kivimäki,
Tarja Bergman, Päivi Honkonen)

Mustavalkovalokuvat: [Suomen viittomakielten
verkkosanakirja](#)

Kuvien muokkaus: Papunet

Lisätietoa verkossa

[Toimintamalli:
Tukiviittomien käyttö
RAI-arvioinnissa
\(Innokylä\).](#)

[Toimintamallikokonaisuus:
Hyvät käytännöt
kehitysvammaisten
henkilöiden RAI-
arvioinnissa \(Innokylä\).](#)

[Tukiviittomat videoina
\(YouTube\).](#)

[RAI-välineistö \(thl.fi\)](#)